

egunekoa

Emilio Majuelo Gil

(Historialaria eta NUPEko irakaslea)

'Tango' efektua. Argentina erruduna?

Brasil eta Uruguairi emandako diru laguntzaren azkartasunak ongi adierazi du nola jaso den Ameriketako Estatu Batuetan (AEB) deituriko «tango» eragina, hau da, Argentinak pairatzen duen krisialdi ekonomikoaren zabalkuntza.

Orain arte Bushen administrazioak Clintone-naren jarraitzailearen kontra jo du, eta bere pean duen Nazioarteko Diru Funtsetako egin die garapenean dauden Estatu Batuetako diru laguntza eskaerei finantza krisialdian daudelarik.

Orain arte, Bushen talde ekonomiko kideen jarrera oso garbia izan da horrela-ko eskaerei uko egiten, eta horregatik ezohizko ebazpen gisa hartu da lehenik Uruguairi eta gero Brasili bidalitako diru laguntza. Hurbil dugun kasua Argentinakoa da. Han, ika-mikaz aparte, ND-Frekin negoziazioetan jarraitzen dute, eta, ziur asko, hurrengo hauteskunde orokorrak izan arte bilatzen ari diren hitzarmena ez da burutuko. Bitartean, gauza asko argitu beharko da Argentinako politikan; ene ustez, garrantzitsue- na izango da jakitea «justizialismo» bar- nean Errepublikako lehendakartzarako hautagaiak zeintzuk izango diren.

Ameriketako Estatu Batuetako eko- nomia azken hilabete hauetan ondo ez dabil, euroak dolarren balioa lortu du, hazkunde ekonomikoa moteldu da, eta eskandalu eta finantza ustelkeria zabal- du dira Bushen familia eta lehendakari

bera ukitzeraino, bere ospea jaitsiz eta bere nazioarteko politika kezken artean utziz (Iraken kontra iragarritako gerla- ren ondorioak nola utziko dituen petro- lio ekoizpena eta prezioak inork ez bai- taki). Uruguairi protestaldiak Bushen

EGUNGO TESTUINGURUA

Iritzi publikoa erabat zatiturik dago Argentinan, eta NDFren kontrako mugimendua izugarria da une honetan

administrazioa es- natzeko balio izan du, eta Argentinako krisialdi ekonomi- koa urrutitik ikusten bazen ere, orain gar- bi gelditu da Argen- tinako auzokideen eskutik AEBetako ekonomiaren egon- gelaraino iritsi dela.

Argentinan gertatu den finantza porro- tak astindu du NDFren politika, eta ho- rrek Brasilen gauza bera ez pairatzeko eskua (30.000 milioi dolar) luzatu dio Brasili, errepublikano ortodoxo batzuen haserreak.

Egoera berri honetan, batzuek pen- tsatu dute Argentinarekin akordioa hur- bilagoa dagoela. Agian, nahiak erreali- tatearekin nahasten ari dira. Argenti- nan, Brasilen gertatzen ez den bezala, ez dago erabateko kontsentsua NDF eta Munduko Bankuarekin hitzarmena lor- tzeko, ezkertiar taldeak ez daude ba- tuak, eta justizialismoak berak ez du gar- bi auzi hau; are gehiago, Brasilgo ezker- tiar zentroko hautagaiak, Lulo edo Go- mes, lehendakartzara iritsiko balira, NDFrekin harreman onean jarraituko dutela adierazi dute. Berez, Argentinan inork ez daki zer gertatuko ote den hu- rrengo urteko hauteskundeetan, eta

gauzak gehiago konplikatzeko, lehen- dakari ohi Menemek eta Bushek oso on- do ulertzen dute elkar, eta azken horren administrazioaren eragina erabil deza- keela Menemek borroka politikoa Ar- gentinako lehendakartzara lortzeko. De- na den, egoera soziala ez da batere ho- betu Argentinan, eta gerta daiteke he- mendik hilabete gutxi barru *piketeroen* matxinadak errepikatzea.

Testuinguru honetan, Joseph Stigli- tzen iritziak asko zabaldu dira Argenti- natik. NDFko goi kargudun ohi eta Eko- nomia Nobel saridun horrentzat, gaur egungo finantza gorabeherak ez dira Ar- gentinatik etorri, NDFren politikatik baizik. Horren hausnarketak laburbil- duz, diru erakunde horrek, sortu zenean, garatze prozesuan zeuden herrialdeei laguntzeko helburua zuen, beherakada ekonomikoak izaten zirenean. Diru la- guntzak eman behar dira, dio Stiglitzek, baina ez finantza sistema sostengatze- ko, baizik eta zuzen-zuzenean merkatua berpizteko, azken finean enplegua, ekoizpena eta salmentak gehituz he- rrialde baten ekonomia aurrera joango delako, nahiz eta Estatuak defizit publi- ko handia izan. Iritzi publikoa erabat za- titurik dago Argentinan, eta NDFren kontrako mugimendua izugarria da une honetan. Berriz, NDFko zuzendari- ek Argentina zigortuz eredu bezala hartu dute beste Estatuak ikas dezaten zer gerta lekiekeen ez badute erakundear- en politika jarraitzen. Tentsio horretan bi- ziko dira argentinarrak hurrengo hila- beteetan, bitartean ez bada beste gizarte leherketa bat suertatzen.

zutabea

Roberto Gz. de Viñaspre

Zutabeak direla eta

Sendotasunaren eta egonkortasunaren irudi diren harrizko elementu arkitek- toniko hauek garrantzi handikoak dira, eta, horrexegatik, sinbologia oparoko- ak mundu zabalean barrena.

Herkules, esaterako, hilezkortasuna iraba- zi nahian egin zituen lan neketsuetan, Euro- pa eta Afrika ia elkar ukitzeraino ailegatz- en diren tokira iritsi omen zen, eta bertan, oze- anoaren mugaldean, bi zutabe erraldoi erai- ki omen zituen, bera handik iragan izanaren oroigarri gisa. Halako kontuez dakitenek diote zutabe haien funtsa babes- a ematea zela, Mediterraneo itsasoa Ozeano Atlanti- kotik hobeto bereiztea, alegia, ozeanoaren amildegetako munstro ikaragarriak barne- ko itsasora sar ez zitezen. Antzinateko mundu-ikuskeran ba omen ziren antzeko zutabe gehiago geografia ezagunaren mugetan: Alemaniako kostaldean, Bretai- niakoan eta Indiakoan, besteak beste. Zutabea, beraz, mugarri babeslea zen, bai eta gehiago ere: tradizio zeltikoetan eta beste hainbatetan zutabea munduaren arda- tzaren ikurra omen zen, zeruari tinko eusten ziona.

Oso bestelako zutabeak dira, aldiz, hau bezalako iritzi-emate lana, hedadura seman- tiko kazetaritza anglosaxoian izen hori hartu omen zuena eta gurera ere maileguan ekarria duguna. Aitortzen dizuet batzuetan lotsa punttua ematen didala *Zutabea* izen handiusteko horren azpian ene izena jartze- ak eta ene barne-kezkak lau haizeetara zabaltzeak. Agerikoa da paperezko zutabe hauskor eta kalterik gabeko hauek ez diotela enbarazu egiten inongo ozeanotako muns- troari eta, zoritxarrez, ez dela basakeriatik eta zuzengabekieratik inortxo babestuko duen mugarria. Bistan da zutabeok ezer gutxiren euskarri direla ere, are gutxiago zero batena. Azken finean, izen harrokoa begitantzen zait, zinez, prometatu baino askozaz gutxiago ematen duena. Ene kasuan, behintzat, halaxe da.

zuzendariari

(0034) 943 300 222

OHARRA: Ahalik eta iritzi gehienek izan dezaten tokia, ez da komeni makinazko 15 lerro baino luzeago idaztea gutun hauetan. Idatzi duenaren izena, telefonoa, helbidea eta NAren zenbakia agertu beharko dira. Laburtu behar izanez gero, zuzendaritzak bere esku du horretarako eskubidea. Erdaraz iristen diren gutunak ez dira argitaratuko.

zuzendariari@egunkaria.com

Gudarien etorbidea, z/g 20140 Andoain

Erdi Aroko Azoken iruzurra

Luis Fernandez Ostolaza • EIBAR

Artikulu interesgarria Roldan Jimenorena EGUNKARIAN («Erdi Aroaren berpiztea Euskal Herrian», 2002.08.06). Erdi Aroko azoka eta enparauekin gertatzen ari den Erdi Aro idealizatu faltsu samar horren berri ematen digu.

Badirudi, egun jakin batzuetarako herri- bizitza pizteko balio duten heinean, gora- beheza historikoen faltsutasunak ez diela asko inporta gauza hauek ordaintzen di- tuzten herri-erakundeei.

Niri, osteria, inporta dit. Ez horrenbeste estereotipoak edo oinarri historikoen fal- tak, baizik eta halako azoka batzuek bere- kin dakarten irain zuzen-zuzenak. Nire he- rrian, Eibarren, ikusi genuen halako Erdi

Aroko Azoka bat duela aste batzuk. Ez zen, itxuraz, Napar Bideak elkartek anto- latutakoa, beste norbaiten ekimena zirui- dien: Errioxako saltzaile eta produktuak ziren ia saltoki guztietakoak, Logroño in- gurukoak. Saltzaileak, erdaldun elebaka- rrak, eta zeinu idatzi guztiak ere gaztelania hutsez (*Horno de pan, Hierbas medicina- les...*).

Jantzien faltsutasuna gauza bat da, eta beste bat, Eibarren, Erdi Aroan, azokan euskara existituko ez balitz bezala antzer- kia egitea. Nik horri iraingarri deritzot, eta ohartarazi nahi nitzuke irakurleak adi ego- teko beren herrietako erakundeei halako- rik antolatu nahi balute.

Nik ez dut ezer *Promociones Riojanas* izeneko enpresa bat sortzen badute ba- tzuek, eta haren izenean Errioxako eguna Eibarrera antolatzea badatoz. Galiziako

Etxeak bere jaia ospatzen duenean gustu- ra edaten dugu Albariño eta jaten dugu la- con. Baina kanpotik norberaren historia modu iraingarrian faltsutuzera etortzea, hori ez zait zuzena iruditzen.

Bestalde, ekonomiaz ere berba egin be- harko litzateke. Zenbat kostatzen da hala- ko titiritero-azoka-enpresa bat kontrata- tzea, herriko kultur erakundeei ematen zaien diruarekin alderatuta? Herriko mer- katari eta ekoizleek herri-zergak ordain- tzen dituzten bezala ordaintzen ote dute saltzaile horiek?

Paka Villalbarentzat

Mikel de Renteria, *Matu (Euskal Herriko preso politikoa)*

Bada denboralditxoa elkar ikusteko auke- rarik izan ez dugula, atsedenditxoa behar

nuelako, edo agian, etsaiak preso naukala- ko... kar-kar. Dena dela, hitz batzuk idaztea otu zait; beraz, hona gutunttu hau.

Gogoan dut elkar ezagutu genuen egu- na; kongresuko leihoetan kateatu ginen genuenean ikusi genuen elkar bigarren- goz. Gogoan dut Esteban Esteban Nieto *Kroma-* ren alde egindako ekintzan *kazetari* hari egin zenion errieta ere; ederki apaldu zen, haatik... Urtz taldearekin Pepe Reiren alde eman beharreko kontzertua ere gogoan dut, eta nola ahantzi lehengusua eta beste kide batzuk atxilotu zituztenean eman ze- niginu tratu paregabea dozena erdi senide- ei zure bulegoan *asiloa* emanen eta beste askori lo egiteko lekua bilatuz...

Honegatik guztiagatik, gauza gehiago- gatik eta batez ere zaren modukoa zarela- ko, zorianak! Ikusi arte, maite zaitugu!